



iTEACH: EXPERIENȚE DIDACTICE

ISSN 2247 – 966X

Nr. 158 / OCTOMBRIE 2024

158

Împuternicirea elevilor de liceu

| **SIMINA BOHÂLȚEANU**

Importanța susținerii jurnalismului la nivel liceal

| **MONICA GRAD**

Puterea cărții... Dezvoltarea competențelor de literație la copilul mic

| **ROMINA CLAUDIA TUNSU**

Evaluare inovativă la istorie – un demers pe baza unor metode atractive

| **AURELIA ȚINTEA**

Terapia limbajului la preșcolari

| **VASILICA ALEXE**

Jocul digital educațional în învățământul primar, din perspectiva profesorilor (Studiu de cercetare)

| **MIRELA BALȚĂ**



Editor: Institutul pentru Educație



Online: www.iteach.ro/experientedidactice



Partener: TEHNE- Centrul pentru Inovare în Educație



Partener: Institutul de Științe ale Educației

Revista "iTeach: Experiențe didactice" aduce în prim plan experiența și expertiza cadrelor didactice.

Apare lunar, din septembrie 2011.

iTEACH: EXPERIENȚE DIDACTICE

Cod de identificare ISSN / înregistrarea Bibliotecii Naționale a României:
iTeach: Experiențe didactice (online) = ISSN 2247 – 966X
ISSN – L = 2247 – 966X

EDITOR: **Institutul pentru Educație**

www.iEdu.ro | 0722.458.000 | office@iEdu.ro | echipa@iTeach.ro



REDACȚIA:

Str. Dr. Louis Pasteur 54
București 050536

COLECTIV DE REDACȚIE

conf.univ.dr. Olimpius ISTRATE (Universitatea din București, Departamentul pentru
Formarea Profesorilor)
Doru ȘTEFĂNESCU (fundația
Institutul pentru Educație)
lect.univ.dr. Oana GHEORGHE (Universitatea Națională de Arte București, Departamentul
pentru Pregătirea Personalului Didactic)
conf.univ.dr. Simona VELEA (Școala Națională de Studii Politice și Administrative,
Departamentul pentru Pregătirea Personalului Didactic)
conf.univ.dr. Simona GĂBUREANU (Universitatea Politehnica București, Catedra pentru
Pregătirea Personalului Didactic)
drd. Alexandra ARAMĂ (Centrul Național de Politici și Evaluare în Educație)

PAGINA REVISTEI:

iTeach.ro/ExperienteDidactice

Împuternicirea elevilor de liceu

De **Simina Bohâlțeanu**

Colegiul Tehnic de Căi Ferate Unirea, Pașcani (Iași)



Educația reprezintă un pilon important al oricărei societăți, presupunând o transmitere de cunoștințe și formare de priceperi și deprinderi de la o generație la alta, influențând în mod direct dezvoltarea economică, culturală, socială, politică a unei țări. În plus, aceasta implică o învățare formală, manifestată în cadrul școlii, dar și una informală care se realizează în familie, comunitate sau la locul de muncă. Educația înseamnă putere, cheia pentru o societate prosperă, care oferă numeroase oportunități, stimulând creativitatea, inovarea, responsabilitatea. Prin educație de calitate, indivizii se simt împuterniciți, întrucât au acces la cunoștințe și la un context de formare a abilităților necesare pentru piața muncii, iar astfel aceștia devin capabili să ia decizii informate și să aibă un impact pozitiv asupra societății.

Raportându-ne la conceptul de împuternicire, putem spune că acesta este cunoscut mai degrabă sub aspectul său juridic, fiind definit conform DEX „1. Acțiunea de a împuternici și rezultatul ei. ♦ (Jur.) Mandat, procură. 2. (Rar) Întărire, fortificare. ♦ Intensificare. – V. Împuternici.” Cu toate acestea, literatura de specialitate străină aduce noi semnificații acestui concept, fiind dezvoltat și definit din perspective psihologice, structurale, în diverse contexte, cu precădere la nivel organizațional. În acest context, împuternicirea se referă la gradul în care un angajat este implicat la locul de muncă, având la dispoziție resurse valoroase pentru a fi performant.

Din perspectiva structurală sau organizațională, Kanter, conform lui Clews (2002), susține că împuternicirea angajaților este văzută ca o putere oferită acestora în vederea luării celor mai potrivite decizii, cu ajutorul resurselor de care dispun, precum accesul la oportunități, la informații, suportul din partea colegilor sau a șefilor (Laschinger et al., 2001). Cu toate acestea, unii autori consideră că această perspectivă nu este suficientă pentru a înțelege pe deplin natura conceptului. Astfel că, împuternicirea angajaților se poate realiza și la nivel psihologic, intrinsec, arătând sentimentele de autoeficacitate, semnificație a muncii și control asupra acesteia (Conger & Kanungo, 1988; Thomas & Velthouse, 1990; Kazlauskaitė, Buciuniene, & Turauskas, 2012).

Plecând de la aceste abordări ale împuternicirii în context organizațional, s-a dezvoltat o nouă înțelegere a conceptului în sfera educațională, cunoscut sub împuternicirea elevilor, iar numeroase studii au încercat să ofere perspective și implicații ale acesteia în procesul educațional, atât pentru elevi, cât și pentru profesori.

Astfel că împuternicirea elevului este percepută de asemenea la

nivel intrinsec, printr-o abordare motivațională, ca fiind ceea ce acesta percepe la școală (sarcini de lucru) în mod semnificativ, având capacitatea de a-și face singur alegerile printr-un simț al competenței ridicat, iar în cele din urmă putând observa efectele propriilor acțiuni (elevul simte că are o influență asupra lucrurilor realizate – Frymier, Houser & Schulman, 1994). De asemenea, împuternicirea elevilor la nivel motivațional trebuie să se realizeze în corelație cu împuternicirea la nivel relațional, care implică oferirea de oportunități, de cunoștințe, de sprijin, de comunicare, de resurse tehnologice, care să contribuie într-un mod eficient și eficace la dezvoltarea lor profesională, personală, socială.

Schoolbox education subliniază faptul că a împuternici un elev la clasă semnifică a-i oferi atât vocea de a-și împărtăși gândurile, ideile, cât și posibilitatea ca acesta să simtă că vocea lui este importantă și are efecte semnificative (<https://schoolbox.education/>).

Frymier, Houser & Schulman (1994) au operaționalizat o scală de măsurare a nivelului de împuternicire a elevilor, alcătuită din 30 de itemi, cu variante de răspuns de tip Likert, de la 0 la 4, unde 0–niciodată, iar 4–foarte des/întotdeauna. Conform acestei scale, constructul de împuternicire a elevilor este alcătuit din 4 dimensiuni: semnificație, competență, alegere și impact, asemănător modelului de împuternicire psihologică a angajaților dezvoltat de către Spreitzer (1995). Dimensiunea semnificație se referă la importanța sarcinilor de muncă din clasă pentru elevi, prin raportare la propriile baze de convingeri, idealuri. Dimensiunea competență se referă la sentimentul de capabilitate a elevului de a face față sarcinilor din sala de clasă. Dimensiunea alegere se referă la situațiile asupra cărora elevii pot decide singuri. Dimensiunea impact face referire la percepția elevilor cu privire la influența pe care aceștia au avut-o asupra modului de desfășurare a lecției.

Conform lui Brown, T. Y., Cornell, N., Tevlin, J. M., Williams, D., & Mulvaney, T. (2022) împuternicirea elevilor este definită ca procesul prin care aceștia obțin capacitatea de a se auto-direcționa și de a-și acționa propria libertate de alegere și de luare a deciziilor într-un cadru academic. Tot ei susțin că împuternicirea elevilor în sala de clasă este ilustrată prin capacitatea unui profesor de a-i permite unui elev să învețe, să predea și să-i conducă pe alții prin dobândirea unui sentiment de putere.

Importanța împuternicirii elevilor și strategii de împuternicire la clasă

Schoolbox education subliniază într-un mod realist esența împuternicirii elevilor la clasă prin două structuri: auto-eficacitate și acțiune. Elevul este convins că deține controlul asupra vieții sale și astfel poate acționa în consecință prin luarea propriilor decizii. Mai precis, elevul acționează, preluând învățarea din clasă și școală și ducând-o în practică pentru a avea un impact.

Prin împuternicirea elevilor la clasă, profesorii le creează contextul favorabil pentru dezvoltarea independenței și motivației, a unei mentalități de creștere, care permite o învățare din greșeli și asumarea de riscuri.

Paolo Tarolli (2023) consideră liceul drept o perioadă transformatoare din viața unui tânăr (din punct de vedere afectiv, social, psihologic, etc.) care trebuie să pună accent pe predarea și însușirea abilităților practice, atât de necesare într-o lume în continuă mișcare și dinamism. O împuternicire a elevilor la nivel

structural ar putea viza echiparea sălilor de clasă cu echipamente digitale, respectiv introducerea în curriculum a unor conținuturi care să vizeze alfabetizarea financiară, managementul timpului, abilități de comunicare și rezolvare a problemelor.

Resursa educațională AVID Open Acces consideră că următoarele elemente stau la baza împuternicirii elevilor, pregătiți la finele liceului pentru noi oportunități- facultate, carieră, viață, precum: cunoștințele academice, abilitățile transferabile (de comunicare, colaborare, creativitate, gândire critică, mentalitate de creștere), abilități sociale și emoționale (care permit gestionarea emoțiilor, respectarea unei sarcini, dezvoltarea empatiei).

Importanța împuternicirii elevilor rezidă în efectele sale asupra acestora, precum:

- împuternicirea elevilor prin acces la tehnologie contribuie la dezvoltarea învățării digitalizate, a competențelor digitale, atât de necesare pentru a face față cerințelor pieței muncii.
- elevii împuterniciți obțin rezultate mai bune, prezintă mai puține comportamente indezirabile, o mai mare participare la activități extrașcolare și aspirații educaționale mai înalte (Kirk, Chris & Lewis, Rhonda & Brown, Kyrah & Karibo, Brittany & Park, Elle., 2016)
- elevii împuterniciți au capacitatea de a-și stabili și urmări propriile obiective academice (Nathan Poteet, 2018).

Strategiile de împuternicire a elevilor care pot fi utilizate de către profesori în clasă sunt:

- folosirea învățării sociale și emoționale (social and emotional learning-SEL) în activitățile de tutorat. Aplicarea acestui tip de învățare contribuie la o mai bună conștientizare de sine și socială, auto-gestionare (stabilire obiective și gestionare stres), dezvoltarea relațiilor sociale (comunicare și colaborare eficiente), luarea deciziilor în mod responsabil.
- dezvoltarea învățării bazate pe bunurile elevilor (a se înțelege ceea ce ei dețin- cunoștințe, abilități) presupune a oferi elevilor oportunitatea de a alege (exemplu: Pot elevii să-și aleagă singuri tema? Pot alege cum vor practica sau aplica un nou concept de învățare?), de a învăța prin proiecte și cu accent interdisciplinar, având la bază experiențele personale și culturale ale acestora.
- oportunitatea de a deveni creatori activi, decât consumatori pasivi de informație.
- un nivel al autonomiei mai ridicat în realizarea sarcinilor de învățare.
- oportunitatea de a crea și de a alege prin intermediul tehnologiei, furnizând parametri și așteptări clare, mai ales pentru elevii mai timizi (AvidOpenAcces).

Profesorii sunt cei care pot gestiona în mod direct nivelul de împuternicire a propriilor elevi la clasă, prin construirea unui climat de încredere, axat pe optimism și comunicare deschisă. Pentru ca elevii să se simtă împuterniciți, profesorii trebuie să îi ghideze în procesul de învățare, să le ofere direcții clare, axate pe obiective bine definite și moduri variate de realizare a sarcinii de muncă. În acest fel, profesorii pot stimula capacitatea de alegere liberă a elevilor, de asumare a deciziilor și de înțelegere a impactului pe care acestea le au asupra rezultatelor obținute. Un climat de încredere la clasă, între profesori și elevi, dar și între

elevi dezvoltă nivelul de autonomie, capacitatea de gestionare a problemelor și de asumare a riscurilor – învățând din greșeli și nu sunt penalizați. În orice clasă sunt și acei elevi, fie mai timizi, fie distrași, fie plictisiți și fără sarcină de lucru. În acest caz, profesorii trebuie să identifice factorii perturbatori și să îi împuternicească pe elevi oferindu-le activități extra sau care sunt în concordanță cu interesele lor, să le ofere suport și deschidere, un feedback constructiv pozitiv.

În plus, profesorii pot contribui la creșterea nivelului de împuternicire a elevilor prin sesiuni de comunicare, discuții de reflecții periodice, contribuind astfel la creșterea stimei de sine, la înțelegerea faptului că sunt apreciați și că lecțiile sunt centrate pe ei și nu pe cunoștințe.

Considerații finale

Plecând de la ideea principală, conform căreia educația înseamnă putere, putem conchide faptul că aceasta va conduce la elevii împuterniciți dacă experiențele educaționale formale ale acestora vor trece de conformare, de acel proces de ascultare de instrucțiuni și urmare a unui scenariu didactic în calitate de participant pasiv.

Elevii împuterniciți sunt mai mult decât elevi implicați, ei devin participanți activi în propriul proces de formare, fiind conștienți de faptul că își pot influența în mod direct destinația de învățare, prin alegeri critice și responsabile, având un control asupra propriilor rezultate, cu impact pe termen lung în parcursul profesional academic sau în carieră.

Cu toate acestea, posibilitatea împuternicirii elevilor la clasă nu ține doar de aceștia, profesorii, mediul familial, mediul școlar, având o influență asupra acestui aspect și în cele din urmă asupra calității învățării, împărțirea puterii până la urmă neînsemnând că una dintre părți este în deficit.

Referințe

1. Academia Română, I. d. (2009). DEX. (E. U. Gold, Editor) Preluat de pe Explanatory Dictionary of the Romanian Language, ediția a II-a: dexonline.ro/definitie/imputernicire;
2. AVIDOpenAcces, Empower Students Through Creativity and Choice Design lessons that empower students by giving them voice and choice in the learning process as well as an opportunity to create. avidopenaccess.org/resource/empower-students-through-creativity-and-choice/, avidopenaccess.org/resource/tutoring-create-a-safe-space-for-learning/2023
3. Clews, D. L. (2002). The relationship of staff nurse empowerment to patient satisfaction with nursing care. Submitted in partial fulfillment of the requirements for the degree of Doctor of Philosophy in The Steinhardt School of Education New York University, UMI Microform 3045706.
4. Broom Catherine, (2015). Empowering students: Pedagogy that benefits educators and learners. *Citizenship, Social and Economics Education*, Vol. 14(2) 79-86, DOI: 10.1177/2047173415597142.
5. Brown, T. Y., Cornell, N., Tevlin, J. M., Williams, D., & Mulvaney, T. (2022). Inclusion, Diversity Belonging, Equity, and Accessibility Principles on College Campuses: How Faculty and Staff Can Create a Culture of Empowerment for Student Success. In A. El-Amin (Ed.), *Implementing Diversity, Equity, Inclusion, and Belonging Management in Organizational Change Initiatives* (pp. 202-215). IGI Global. doi.org/10.4018/978-1-6684-4023-0.ch011

6. Conger, J. A., & Kanungo, R. N. (1988, Jul). The Empowerment Process: Integrating Theory and Practice. *The Academy of Management Review*, 13(3), 471-482. doi:10.2307/258093
7. Frymier, A. B., Shulman, G. M., & Houser, M. (1996). The development of a learner empowerment measure. *Communication Education*, 45(3), 181-199.
8. Kazlauskaitė, R., Buciuniene, I., & Turauskas, L. (2012). Organisational and psychological empowerment in the HRM-performance linkage. *Employee Relations*, 34(2), 138-158
9. Kirk, Chris & Lewis, Rhonda & Brown, Kyrah & Karibo, Brittany & Park, Elle. (2016). The power of student empowerment: Measuring classroom predictors and individual indicators. *The Journal of Educational Research*. 109. 1-7. 10.1080/00220671.2014.1002880.
10. Laschinger, H. K., Finegan, J., Shamian, J., & Wilk, P. (2001). Impact of structural and psychological empowerment on job strain in nursing work settings: Expanding Kanter's model. *Journal of Nursing Administration*, 31(5), 260-272
11. Nathan Poteet, (2018). THE EFFECTS OF STUDENT EMPOWERMENT THROUGH LEADERSHIP ON ACADEMIC ACHIEVEMENT IN ENGLISH LANGUAGE ARTS AND MATH. A Dissertation Presented in Partial Fulfillment Of the Requirements for the Degree Doctor of Education Liberty University.
12. Paolo Tarolli (2023), Nurturing Success: Empowering High School Students for a Bright Future. *Journal of Educational Sciences Research INTERNATIONAL E-JOURNAL* Vol:13 No:1 June
13. Schoolbox Education, How to Empower K-12 Students Beyond the Classroom. schoolbox.education/blog/how-to-empower-k-12-students-beyond-the-classroom/
14. Thomas, K., & Velthouse, B. (1990, Oct). Cognitive Elements of Empowerment: An „Interpretive” Model of Intrinsic Task Motivation. *The Academy of Management Review*, 15(4), 666-681. doi:10.2307/258687

Importanța susținerii jurnalismului la nivel liceal

De **Monica Grad**

Liceul Teoretic Bogdan Vodă, Vișeu de Sus (Maramureș)



Angrenarea liceenilor în ceea ce privește proliferarea conținuturilor jurnalistice are drept beneficii învățarea modalităților de realizare a conținuturilor mediatice, informarea și utilizarea resurselor de informare, conștientizarea legislației în ceea ce privește jurnalismul, promovarea unor conținuturi importante, exemple pozitive, analiza critică a unor conținuturi etc. Într-o societate ce promovează libertatea de expresie, respectarea și asigurarea drepturilor și libertăților individuale, dreptul la o informare corectă reprezintă unul dintre drepturile fundamentale, care poate fi în pericolul de a fi deturnat prin graba

cu care indivizii iau decizii în lumea actuală. De asemenea, ele pot fi puse în pericol de interesele și scopurile unor indivizi sau organizații care nu țin cont de acestea.

Astfel, studiarea principalelor trăsături și principii ale jurnalismului poate susține conștientizarea drepturilor și libertăților individuale, astfel încât să nu fie posibile alte modalități prin care ele să fie în pericol. Un prim pericol pe care îl poate prefigura studiul jurnalismului este dezinformarea și efectele sale dezastruoase. Trăind într-o societate a informației, în care conținuturile informaționale sunt răspândite cu o viteză impresionantă, primul pericol evident îl reprezintă dezinformarea. Astfel, jurnalismul poate asigura modalitățile de informare corectă, din mai multe surse de informare autorizate. Poate oferi câteva principii esențiale de urmat, asigurând că toate părțile sunt reprezentate, că sursele de informare sunt respectate.

Persoanele care dețin, în mod evident, o anumită autoritate într-un anumit domeniu, conferită de studii de specialitate, de experimente, dovezi etc. pot fi prezentate tinerilor în comparație cu multitudinea de pseudospecialiști, oameni fără nicio pregătire sau cu interes evident în crearea unei piețe care să beneficieze de naivitatea receptorilor. Un exemplu concret poate fi oferit de fenomenul *fake news*, care ia amploare în toate domeniile. Dat fiind faptul că tinerii urmăresc diverse pagini, videoclipuri, prin intermediul cărora vin în contact cu reclame de interes, cu diverse personalități din lumea publică, cu surse de informare și divertisment, de multe ori nu conștientizează faptul că anumite informații sunt transmise eronat, în mod intenționat. Spre exemplu, produsele vestimentare sau cosmetice care nu au acordul sau recomandarea unor experți în domeniu au avut efecte dezastruoase în rândul tinerilor. Produsele cosmetice care au creat adevărate probleme de sănătate, elementele de vestimentație care au generat alergii, toate acestea puteau fi evitate printr-o informare corectă, prin selectarea materialelor prezentate și prin apelul la experți în domeniile menționate, persoane specializate care să emită păreri avizate, care, astfel, să preîntâmpine problemele de sănătate sau multe alte neajunsuri care pot fi oprite printr-o informare corectă.

Un al doilea aspect esențial este descoperirea informațiilor relevante, care pot fi exemple pozitive, surse constructive și care pot duce la dezvoltare, educare și deschidere către subiecte importante. Interesul public este în acest sens unul dintre obiectivele majore ale lumii jurnalistice autorizate, care dorește oferirea către publicul larg de informații relevante pentru dezvoltare, educare și responsabilitate pentru binele public. Din păcate, ceea ce oferă atractivitate pentru publicul larg este legat de excepție, informații șocante sau, pur și simplu, de elemente care sunt irelevante pentru formare, educare și dezvoltare. Minimul oferit pentru divertisment poate ține publicul captiv într-un anumit orizont în care îl face prizonier al informațiilor oferite. Un exemplu elocvent care poate arăta cum se poate ameliora informarea corectă a publicului este urmărirea interesului public. Fie că este vorba de cheltuirea banului public, de informații referitoare la campaniile de sănătate, de incidența cazurilor de boli grave (cancer, diabet, boli psihice, afecțiuni cardiovasculare etc.), fie că este vorba de burse, acoperirea transportului, toate acestea pot facilita, ameliora și asigura un trai convenabil multor categorii sociale, cu atât mai important fiind interesul public în momentul în care informația importantă ajunge la receptorul interesat.

Oportunitățile de educație, formare profesională, burse profesionale pot fi rampa de lansare pentru tânăra generație, dornică de afirmare și cizelare în diverse domenii și poate contribui astfel la dezvoltarea constructivă a societății.

Un al treilea aspect esențial necesar fiecărui individ din societate este exersarea comunicării și felul în care se realizează asigură tinerilor o integrare socială de succes. O comunicare eficientă, instrumentele necesare persuasiunii, care sunt chiar din punct de vedere științific aplicate pentru a atrage publicul, pentru a convinge, pentru a vinde și a influența reprezintă, în contemporaneitate o țință pentru majoritatea publicului. Acesta ține la autoperfecționare, dat fiind faptul că nevoia de continuă perfecționare reprezintă ceea ce este necesar pentru evoluție, schimbare și adaptare. Un exemplu în acest sens îl reprezintă efectul vizibil al rețelelor de socializare, care au influențat atât de mult societatea actuală, încât majoritatea companiilor și-au realizat pagini online, au angajat personal care să se ocupe de plasarea comenziilor, comunicarea publică, în mod deosebit cea online și, cu precădere, domeniul publicitar. Astfel, tinerii trebuie pregătiți pentru a învăța cum se realizează acțiunile publicitare, care sunt modalitățile de influențare a publicului.

Prin toate aceste aspecte menționate, se poate contura un orizont de cunoștințe, de competențe și se pot sublinia valori imperios necesare într-o societate invadată de informații. În această lume, este necesară diseminarea informațiilor, apelul la experți, la persoane specializate care pot definitiva procesul de înțelegere informațională și pot ajuta tinerii să ia decizii existențiale esențiale pentru dezvoltarea lor adaptată nevoilor lor de formare.

Puterea cărții... Dezvoltarea competențelor de literație la copilul mic

De **Romina Claudia Tunsu**

Grădinița cu Program Prelungit Dumbrava Minunată, Satu Mare (Satu-Mare)



Într-un tărâm plin de farmec și mister, trăia un împărat puternic și cei trei fii ai săi, iar poveștile pe care le-am citit în copilărie, cu începuturi asemenea, au rămas întipărite în mintea noastră. Fiecare carte, fiecare poveste a fost și continuă să fie o poartă către un univers fascinant, o cheie care deschide comori ascunse în adâncul imaginației.

Unul dintre cele mai prețioase daruri pe care le putem oferi copiilor noștri este magia cărților și a lecturii, o vrajă ce le deschide porțile către o infinitate de lumi și personaje care îi așteaptă cu brațele deschise. Poveștile joacă un rol esențial în dezvoltarea și formarea copiilor: ele sunt un instrument prin care aceștia înțeleg viața, descoperă lumi noi, își dezvoltă imaginația și își formează valori și principii. Totodată, poveștile contribuie la

îmbunătățirea gândirii și a abilităților de comunicare.

„Poveștile sunt precum o fereastră magică spre lumi necunoscute, unde orice vis poate prinde viață.” – inspirat de Dr. Haime Ginot

Poveștile nu sunt doar o formă de divertisment, ci și un mod profund de a înțelege și percepe viața. Ele sunt omniprezente în viața noastră, influențând felul în care înțelegem istoria, învățăturile și amintirile. Ca orice formă de artă, poveștile trezesc imaginația și emoțiile copiilor, oferindu-le o perspectivă unică asupra lumii și contribuind la dezvoltarea percepției și a modului de gândire, dincolo de limitele realității.

Prin cărți, copiii învață să gestioneze situații complexe și să înțeleagă concepte abstracte, precum binele și răul, sau nuanțele adevărului, care nu sunt întotdeauna evidente. O poveste bine construită nu doar dezvoltă simțul critic și spiritul de observație, dar antrenează și memoria și inteligența.

În plus, poveștile ajută copiii să își dezvolte abilități de exprimare, să își îmbunătățească vocabularul și să comunice idei din ce în ce mai complexe. Acest beneficiu se reflectă atât în comunicarea verbală, cât și în scris, și influențează modul în care copiii își desfășoară activitățile de comunicare pe parcursul vieții.

Cărțile stimulează imaginația și creativitatea, încurajând copiii să vizualizeze și să interpreteze întâmplările citite, ceea ce poate duce la inițiative artistice și creativă, cum ar fi desenul sau crearea propriilor povești.

Importanța cărților nu se limitează la aspectele logice sau obiective; ele au și un impact emoțional profund. Ne amintim cu drag de cărțile și basmele care ne-au însoțit copilăria, de acele povești pe care le-am recitat de nenumărate ori și care ne-au oferit alinare și confort. Poveștile nu sunt doar o sursă de cunoaștere, ci și un refugiu emoțional, un loc unde ne putem pierde și regăsi.

Rolul cărților este de a ne transporta într-un univers diferit, de a ne permite să trăim alături de personaje aventurile și emoțiile lor, și de a aștepta cu nerăbdare continuarea poveștii. Ele sunt o poartă către lumi mai apropiate sau mai îndepărtate de realitatea noastră, dar mereu strâns legate de esența umană.

Cărțile ne provoacă să ne confruntăm cu sentimente și idei noi, ne învață despre alții și despre viață, și ne ajută să dezvoltăm empatia și toleranța. Chiar dacă nu recitim aceleași cărți pe parcursul vieții, ele își lasă o amprentă profundă în mintea și subconștientul nostru. Poveștile copilăriei deschid calea către plăcerea lecturii în etapele ulterioare ale vieții și ne oferă o bogăție mai mare decât ne dăm seama.

Una dintre cele mai valoroase moșteniri pe care le primim de la părinți și bunici este biblioteca plină de cărți pentru toate vârstele. Aceste cărți reprezintă oportunități de a oferi copiilor noștri primele amintiri din lumi magice și povești frumoase. Importanța cărților rămâne constantă pe tot parcursul vieții, iar beneficiile lor sunt inestimabile, începând cu descoperirea primelor povești și continuând cu dragostea pentru lectură care se dezvoltă de-a lungul timpului.

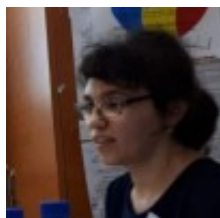
Bibliografie

Dumitrana, M. – Educarea limbajului în învățământul preșcolar, col I, Editura Compania, București, 1999.
Mitu, F. – Metodica activităților de educare a limbajului, Editura Pro Humanitas, București, 2000.

Evaluare inovativă la istorie – un demers pe baza unor metode atractive

De **Aurelia Țintea**

Școala Gimnazială Nr. 1, Adunații-Copăceni (Giurgiu)



Evaluarea este în procesul actual al sistemului educațional o misiune extrem de importantă pentru profesor și pentru actul didactic. În momentul actual, nu mai este viabilă o evaluare tradițională, căci s-au schimbat foarte mult atât mijloacele, cât și resursele evaluării. Pledez pentru o evaluare mai modernă, care să fie utilizată în scop formativ, să corecteze erorile de învățare ale elevului, să-i formeze deprinderi și abilități de învățare pe termen lung. Pentru fiecare demers didactic, îmi proiectez și evaluarea.

„O școală bună rumegă gândirea altora, nu o memorează.”
(Vasile Ghica)

Activitatea de evaluare este un proces complex care trebuie să pornească de la următoarele întrebări: ce evaluăm? de ce să evaluăm? cui folosește evaluarea? când evaluăm?. Îmi răspund la aceste întrebări cu ajutorul exploziei stelare.



Pentru fiecare întrebare, a identificat un răspuns cât mai precis: Ce evaluez? cunoștințele, atitudinile, deprinderile. Mai mult, vreau să știu dacă au făcut achiziții de cunoștințe, dacă știu cum utilizeze cunoștințele și cum vor aplica în viața reală. Tot aici, îmi stabilesc și metodele, obiectivele evaluării, cum îmi organizez procesul. Evaluez pentru îmbunătățirea cunoștințelor celui evaluat, pentru a autocontrol propriilor capacități de predare. Cui folosește evaluarea? Este cert că atât elevilor, cât și mie ca profesor, pentru a ști să-mi proiectez demersul didactic în vederea eficientizării actului didactic, instituției școlare. Pe cine evaluăm? Pe fiecare elev individual, căci doresc să măsoz rezultatul fiecărui elev, dar și pentru mine, căci doresc să-mi îmbunătățesc permanent strategiile de predare-învățare-evaluare și să personalizez pentru fiecare elev

demersul didactic. Când evaluăm? Sunt pentru o evaluare continuă și formativă.

Vă propun o modalitate de evaluare pe o folosesc la clasa a V-a, în cadrul lecției „Procesul de colonizare”. Competențele pe care le vizez sunt:

- Utilizarea critică și reflexivă a limbajului de specialitate și a surselor istorice
- 2.1. Folosirea termenilor de specialitate în descrierea unui eveniment istoric
- 2.2. Relatarea unui eveniment/proces istoric, utilizând informații din surse istorice
- 2.3. Stabilirea de asemănări și deosebiri referitoare la evenimentele/procesele istorice, pe baza surselor diferite.

Activitatea de evaluare se desfășoară pe întreg parcursul demersului didactic, având misiunea de a corecta erorile de învățare. Am optat atât pentru metode moderne care utilizează sursele istorice. Astfel, elevii vor putea identifica cauzele procesului de colonizare, ținând cont de informațiile furnizate de sursa istorică. Utilizând metoda oase de pește, elevii au identificat foarte ușor cauzele colonizării pe baza lecturii sursei istorice. Astfel, elevii vor putea identifica cauzele procesului de colonizare, ținând cont de informațiile furnizate de sursa istorică. Contactul direct al elevului cu informația istorică permite reținerea acesteia și utilizarea conform organizatorului grafic din metoda oase de pește. Elevul poate identifica în timp real corelațiile furnizate de sursa. Astfel că elevii au identificat în rândul cauzelor economice; solul sărac, resursele insuficiente, lipsa de pământ, nevoia unor noi rute comerciale, în rândul cauzelor politice au identificat; conflictele din interiorul cetății, amenințarea venită din parte vecinilor externi; în ceea ce privește spiritul de aventură, dorința de a explora noi teritorii și de a se întoarce acasă cu mărfuri extraordinare, în timp ce pentru cauzele sociale au precizat fluctuațiile demografice, nemulțumirile legate de statul social, politic și economic.

Această activitate permite o învățare autentică, căci elevul reține informația în urma lecturii sursei istorice, erorile de învățare sunt corectate de profesor în timp util, astfel încât informația științifică să fie corect asimilată. Mai mult, elevii pot face corelații între cauzele și procesul de colonizare. O altă metodă este diagrama Venn, care pe baza unei surse istorice, solicită elevilor să stabilească elementele comune dintre metropolă și colonii. Este o variantă de activitate plăcută pentru elevi, căci li se pare inedită ideea de a „desena” la istorie.

Metoda are o valoare deosebită în activitatea de evaluare, căci în urma lecturării critice a sursei istorice elevul poate foarte ușor să identifice elementele comune dintre metropolă și colonie. Elevii au identificat ca elemente comune: originea, limba, legislația, zeitățile. În acest fel, elevul își fixează cunoștințele pe termen lung, se realizează o învățare reală ca urmare a propriului efort. Am optat și un joc didactic – *Ești* – care, pe baza unei călătorii imaginare, îl determină pe elev să „călătorească în timp și spațiu” și să-și pună în aplicare cunoștințele. Este o modalitate prin care elevului demonstrează că a făcut noi achiziții științifice. Demonstrează abilitățile de a lucra, a utiliza în mod sistematic și coerent noile informații. Profesorul poate în acest fel să aibă o radiografie clară, completă a modului de lucru de lucru, dar mai ales a modului în care au fost asimilate noile cunoștințe. În timp

real se pot corecta erorile de învățare. Se acumulează cunoștințe care pot fi utilizate pe termen lung.

Joc didactic *Ești*

- Imaginează-ți că ești un locuitor care ai fost nevoit să părăsești cetatea (din rațiune economică sau politică). Descrie ce etape ai parcurge pentru a întemeia o colonie, care ar fi direcția pentru care ai opta, relația pe care o vei avea cu metropola. Argumentează numele pe care îl vei da noii așezări.

Am optat pentru verificarea cunoștințelor elevilor și acasă. Am indicat și o adresă pentru că este cunoscută dorința elevilor de acces la resursele moderne. În acest fel, elevul poate reface exercițiul până obține un timp mai bun sau până când are rezultate corecte. Partea bună este că elevul învață în ritmul propriu, că poate relua activitatea. În acest fel se realizează o învățare autentică și reală.

În concluzie, pledez pentru o evaluare modernă, formativă care să asigure atât pentru elev cât și pentru profesor o activitate didactică autentică. Elevul să aibă plăcerea de a învăța, să nu fie timorat că nu a știut ceva, și în consecință va primi o notă mică.

Utilizarea unei astfel de evaluări are valențe inedite căci motivează și stimulează elevul să participe și să rezolve cerințele. Pentru profesor, este o modalitate prin care poate în timp real să corecteze erorile de învățare ale elevilor să-i, să realizeze demersuri adaptate ritmului și nivelului de lucru a fiecărui elev.

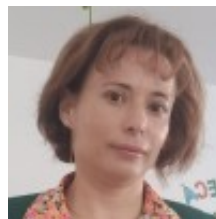
Bibliografie

Căpiță, Laura, Căpiță, Carol, - „Tendințe în didactica istoriei”, București, 2005, Editura Paralela 45
Cerghit, Ioan, - “Metode de învățământ”, Editura Poliorom, Iași, 2006
Ernt H. Gombrich, “Istoria lumii”, Editura Pro Editură și Tipografie, București, 2006,
Cucos, Constantin „ Teoria și metodologia evaluării „Editura Polirom”, Iași ,2008
Pânișoară, Ion-Ovidiu - “Comunicarea Eficientă”, Editura Polirom, Iași 2006
Manea, Mihai, Palade, Eugen, Sasu, Nicoleta - „Predarea istoriei și educației pentru cetățenie democratică: demersuri didactice inovative”, Editura Educația 2000+, București, 2006
Doru Dumitrescu, Mihai Manea, Mirela Popescu, „Culegere de surse istorice”, Editura Nomina, București, 2011,
Petrovici Minodora „Istorie Universală atlas școlar ilustrat” Editura Corint, București, 2015
Programa școlară pentru disciplina Istorie clasele a V-a - a VIII-a, București, 2017
Roma reconstruită”, Editura Archeolibri SRL, CSC Grafica srl Guidonia, Roma
Țintea, Aurelia, Istorie pentru clasa a V-a. Auxiliar didactic, Editura Revers, Craiova, 2020.

Terapia limbajului la preșcolari

De **Vasilica Alexe**

Grădinița cu Program Normal, Bărbulețu (Dâmbovița)



Terapia limbajului la preșcolari reprezintă o intervenție esențială pentru dezvoltarea sănătoasă a abilităților de comunicare și înțelegere. În perioada preșcolară, copiii se află într-o etapă de achiziție rapidă a limbajului, ceea ce îi face mai receptivi la intervenții terapeutice. Articolul de față explorează modalitățile de identificare a întârzierilor de limbaj, importanța terapiei, metodele utilizate și strategiile prin care se poate susține o dezvoltare optimă a limbajului la copiii preșcolari.

1. Importanța terapiei limbajului la preșcolari

Limbajul reprezintă o abilitate fundamentală prin care copiii își exprimă nevoile, își dezvoltă relațiile sociale și își construiesc înțelegerea despre lumea înconjurătoare. Perioada preșcolară este marcată de o dezvoltare accelerată a abilităților de limbaj, iar orice întârziere sau deficiență în această perioadă poate influența semnificativ parcursul școlar și dezvoltarea emoțională și socială a copilului.

Terapia limbajului este, prin urmare, esențială pentru copiii care prezintă dificultăți de vorbire, înțelegere sau exprimare. O intervenție timpurie poate corecta sau ameliora dificultățile, oferindu-le copiilor șanse sporite pentru un parcurs educațional de succes și pentru o viață socială armonioasă.

2. Identificarea întârzierilor și deficiențelor de limbaj

Întârzierile de limbaj la preșcolari pot varia de la simple dificultăți de pronunție până la tulburări mai complexe, cum ar fi tulburările de dezvoltare a limbajului (TDL), disfaziile, tulburările fonologice și problemele legate de fluentă (cum ar fi bâlbâiala). Indicatorii frecvenți ai problemelor de limbaj în perioada preșcolară includ:

- Lipsa sau întârzierea cuvintelor și frazelor simple (ex.: copilul nu folosește propoziții de două-trei cuvinte până la vârsta de trei ani);
- Dificultăți în a înțelege sau a executa indicații simple;
- Dificultăți de pronunție a sunetelor (de exemplu, omiterea unor sunete sau deformarea acestora);
- Dificultăți în înțelegerea poveștilor sau a unor jocuri simple;
- Dificultăți în interacțiunea cu alți copii din cauza lipsei de abilități lingvistice adecvate.

3. Metode utilizate în terapia limbajului la preșcolari

Terapia limbajului la preșcolari implică utilizarea unor tehnici variate, care pot fi adaptate la nevoile individuale ale copilului.

Printre cele mai comune metode se numără:

- Terapia prin joc: jocurile reprezintă o metodă atractivă și naturală pentru preșcolari, care le permite să învețe cuvinte noi și să își exerseze abilitățile de comunicare într-un mediu relaxant și stimulent.
- Stimularea auditivă: folosirea poveștilor, a cântecelor și a jocurilor audio ajută copiii să își dezvolte atenția auditivă, contribuind la îmbunătățirea capacității de a înțelege și de a reproduce sunetele.
- Învățarea în contexte naturale: pentru copiii mici, este benefică integrarea elementelor de terapie în activitățile zilnice, cum ar fi discuțiile despre obiectele din jur sau comentariile despre activitățile pe care le desfășoară.
- Antrenamentul de articulare: terapia articulatorie implică exerciții specifice pentru corectarea pronunției și dezvoltarea clarității vorbirii. Aceasta este utilă în special pentru copiii care au dificultăți de pronunție a sunetelor sau a cuvintelor.
- Modelarea și repetarea: logopedul oferă modele corecte de pronunție și exprimare, pe care copilul este încurajat să le repete. Repetiția și modelarea sunt tehnici de bază care ajută copilul să învețe structuri lingvistice corecte.

4. Strategii de susținere a dezvoltării limbajului la preșcolari

Terapia limbajului nu se desfășoară exclusiv în cabinetul logopedului; implicarea activă a părinților și educatorilor este crucială pentru succesul procesului. Câteva strategii de susținere a dezvoltării limbajului sunt:

- Cititul împreună: cititul poveștilor zilnic este o metodă eficientă de îmbogățire a vocabularului și de dezvoltare a capacității de înțelegere. Este util ca părintele să discute despre ilustrații, să pună întrebări și să încurajeze copilul să povestească la rândul său.
- Implicarea în discuții: părinții și educatorii pot susține dezvoltarea limbajului prin conversații regulate cu copilul, adresându-i întrebări și oferindu-i răspunsuri detaliate. Astfel, copilul învață să-și exprime gândurile și sentimentele.
- Exprimarea dorințelor: încurajarea copilului să ceară ajutor sau să exprime dorințe îi dezvoltă autonomia verbală și îl motivează să folosească limbajul pentru a-și atinge scopurile.
- Exerciții de imitare a sunetelor: părinții pot exersa cu copiii sunete și cuvinte care sunt dificile pentru aceștia, într-un mod distractiv și motivant.
- Reducerea folosirii ecranelor: în perioada preșcolară, expunerea la ecrane trebuie minimizată, deoarece interacțiunile directe sunt mult mai eficiente în dezvoltarea limbajului decât mediile digitale.

5. Rolul părintelui în terapia limbajului

Părinții joacă un rol esențial în succesul terapiei limbajului la copiii preșcolari. Aceștia sunt primii și cei mai importanți parteneri de conversație ai copilului, oferindu-i sprijin emoțional și exemple de comunicare. Părinții care sunt implicați activ în terapia limbajului – care respectă recomandările logopedului și care încurajează copilul să își dezvolte limbajul și în afara sesiunilor de terapie – au un impact pozitiv semnificativ asupra progresului copilului.

6. Concluzii

Terapia limbajului la preșcolari este un domeniu complex și plin de provocări, care necesită intervenția specialiștilor, dar și implicarea activă a părinților și a educatorilor. Abordările terapeutice bazate pe joc și pe interacțiuni naturale s-au dovedit eficiente în dezvoltarea abilităților de comunicare și de înțelegere.

Intervențiile timpurii, personalizate în funcție de nevoile fiecărui copil, au un impact major în prevenirea problemelor ulterioare de vorbire și în asigurarea unei dezvoltări armonioase.

Cu cât este identificată mai repede o dificultate de limbaj și cu cât este inițiat mai devreme un program de terapie, cu atât copilul va beneficia de o tranziție mai ușoară în perioada școlară și de o integrare mai bună în mediul social.

Bibliografie

- Pântea, O., Mihăilă, D. (2018). Tulburările de limbaj la copilul preșcolar și rolul logopedului. *Revista de Psihopedagogie*;
- Marin, C (2015). Dezvoltarea competențelor de comunicare oral

Jocul digital educațional în învățământul primar, din perspectiva profesorilor (Studiu de cercetare)

De **Mirela Baltă**

Școala Gimnazială Nr. 13, Botoșani (Botoșani)



Învățarea bazată pe jocuri (GBL - Game Based Learning) poate fi integrată cu ușurință la nivelul învățământului primar, folosind ca suport metodele tradiționale de predare, ce pot fi extinse și actualizate la noile provocări. Când se ia în considerare utilizarea jocurilor educaționale digitale ca instrumente pedagogice, profesorii pot juca un rol important, la fel de important fiind și factorii care pot influența atitudinile acestora față de utilizarea jocurilor digitale educaționale la clasă. Această lucrare își propune un studiu care să investigheze: cum percep cadrele didactice din învățământul primar jocul digital educațional, care sunt factorii care influențează percepția profesorilor față de jocul digital educațional, cum influențează percepția profesorilor referitor la jocul digital educațional, folosirea acestora în procesul instructiv-educativ.

Această cercetare vizează așadar, studierea percepțiilor profesorilor din învățământul primar cu privire la jocul digital educațional și a factorilor care contribuie la dezvoltarea acestor percepții, analizând totodată relația dintre aceste percepții și integrarea jocurilor digitale în practica lor didactică.

Obiectivele lucrării vor fi:

- O1 - Determinarea percepțiilor cadrelor didactice din învățământul primar cu privire la jocul digital educațional.

- O2 - Determinarea factorilor care influențează percepția profesorilor față de jocul digital educațional.
- O3 - Investigarea influenței pe care o exercită percepția profesorilor referitor la jocul digital educațional asupra integrării acestuia în practica lor didactică.

Ipoteza de la care vom porni în această cercetare, este:

Percepțiile cadrelor didactice asupra jocului digital educațional influențează integrarea acestuia în practica lor didactică. (I1)

Percepția este considerată a constitui componenta cognitivă a atitudinii. „O atitudine poate fi definită ca o predispoziție învățată sau o tendință de a răspunde pozitiv sau negativ la un anumit obiect, situație, concept, idee sau persoană. Prin urmare, profilul atitudinilor profesorilor față de jocurile educaționale pe computer influențează deciziile lor de a adopta și desfășura predarea mediată de GBL. Acest lucru este fără îndoială cel mai important în zilele noastre, unde jocurile pe computer sunt una dintre cele mai populare activități de petrecere a timpului liber în rândul copiilor. Această adaptare depinde în principal de percepțiile profesorilor despre GBL.” (Manesis, 2014) *Percepțiile pozitive îi vor motiva pe profesori să implementeze jocurile digitale în predarea lor, în timp ce atitudinile negative le vor limita intențiile de a folosi o astfel de noutate de predare și învățare.*

O altă ipoteză pe care o vom emite în acest studiu este:

Percepțiile cadrelor didactice asupra jocurilor digitale educaționale sunt afectate în mod semnificativ de folosirea jocurilor didactice clasice la ore, accesul la un computer în sala de clasă, experiența în crearea și utilizarea jocurilor educaționale pe computer, participarea la cursuri TIC. (I2)

Astfel, vom urmări în cercetarea noastră următoarele variabile:

Variabila independentă I1: percepția profesorilor asupra jocului digital educațional

- pozitivă
- negativă

Variabila dependentă I1: integrarea jocului digital educațional în practica didactică

Variabile independente I2: folosirea jocurilor didactice clasice la ore, accesul la un computer în sala de clasă, experiența în crearea și utilizarea jocurilor educaționale pe computer, participarea la cursuri TIC.

Variabila dependentă I2: percepțiile cadrelor didactice asupra jocurilor digitale educaționale

Percepțiile profesorilor cu privire la utilitatea jocurilor digitale educaționale în învățământul primar au fost investigate folosind un eșantion de 100 de profesori. Participanții la studiu au fost recrutați de pe platforme online, grupuri de învățători, studenți și masteranzi care deja profesau în învățământul primar. La rândul lor, acești subiecți au căutat și alți colegi dispuși să participe la cercetare.

Instrumentul folosit pentru colectarea datelor din cadrul acestei cercetări a fost un chestionar online de tip Likert în 5 puncte (1 = Total de acord, 2 = De acord, 3 = Nu sunt sigur (nehotărât), 4 = Dezacord, 5 = Dezacord total).

Chestionarul a fost separat în trei secțiuni: prima secțiune a inclus datele demografice ale participanților, cum ar fi: genul, vârsta, mediul, vechimea în învățământ și tipul de studii absolvite. A doua secțiune a încercat să identifice posibili factori care ar fi putut conduce în timp la crearea percepțiilor, cum ar fi: folosirea

jocurilor didactice clasice la ore, accesul la un computer în sala de clasă, experiența în crearea și utilizarea jocurilor educaționale pe computer, participarea la cursuri TIC. A treia parte a chestionarului cuprindea 10 afirmații care investigau percepțiile profesorilor și impactul acestora asupra utilizării jocurilor digitale educaționale la clasă.

Profesorii din eșantionul studiat aveau în general opinii pozitive cu privire la utilitatea GBL în sălile de clasă, majoritatea fiind de acord că jocurile digitale educaționale reprezintă o abordare utilă, exprimându-și disponibilitatea în utilizarea lor la clasă în viitor.

În concluzie, putem susține că ipotezele noastre se confirmă și că percepțiile cadrelor didactice asupra jocului digital educațional influențează integrarea acestuia în practica lor didactică, percepțiile pozitive ajutându-i pe profesori să implementeze jocurile digitale în predarea lor, în timp ce atitudinile negative le vor limita propensiunea de a folosi o astfel de noutate de predare și învățare.

Bibliografie

1. Manesis, D. (2014). The Importance of Future Kindergarten Teachers' Beliefs about the Usefulness of Games Based Learning. *International Journal of Game-Based Learning*, 4, 78-90. doi.org/10.4018/IJGBL.2014010105
2. Manesis, D. (2020). Digital Games in Primary Education. În *Game Design and Intelligent Interaction*. IntechOpen.



iTeach: EXPERIENȚE DIDACTICE

ISSN 2247 – 966X

Editor: Institutul pentru Educație

Pagina Revistei: www.iteach.ro/experiencedidactice